

УДК 271.4-57(091):929 Зубрицький
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/65-1-2>

Степан БОРЧУК,
orcid.org/0000-0001-7494-7369
доктор історичних наук,
професор кафедри всесвітньої історії
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) stepan.borchuk@pnu.edu.ua

Володимир ВЕЛИКОЧИЙ,
orcid.org/0000-0002-6926-1474
доктор історичних наук, професор,
декан факультету туризму
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) volodymyr.velykochyuy@pnu.edu.ua

Петро КОСТЮЧОК,
orcid.org/0000-0001-8719-8723
кандидат історичних наук,
доценти кафедри етнології і археології
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника
(Івано-Франківськ, Україна) petro.kostyuchok@pnu.edu.ua

ФОЛЬКЛОРИСТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ МИХАЙЛА ЗУБРИЦЬКОГО

У статті проаналізовано фольклористичну діяльність священика, відомого дослідника, етнографа, публіциста Михайла Зубрицького. Охарактеризовано дослідницькі матеріали М. Зубрицького, які зберігаються в Інституті мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України та Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Зазначено, що більшість рукописів народознавця мають фольклористичний характер, оскільки це були записи різноманітних за жанром пісень, прислів'їв, загадок, приповідок. Визначено основні групи фольклорних матеріалів, висвітлено їхні жанрові особливості. Серед зібраних Михайлом Зубрицьким пісень виокремлено обжинкові, родинно-побутові, дитячі, жартивіліви, станові та історичні. Дослідником зафіксовані спостереження щодо використання народних вірувань, забобон, ворожіння, які побутували серед населення Західної Бойківщини. Зокрема, це вірування про різноманітні господарські заняття, заборони, пов'язані із веденням господарства. Бойківські приповідки, задокументовані священиком, стосувалися різних життєвих ситуацій. Зібрані М. Зубрицьким фольклорні матеріали розкривають світогляд, календарну та родинну обрядовість бойків.

З'ясовано методи збиральницької роботи дослідника-народознавця. М. Зубрицький під час опитувань проводив детальну паспортизацію, фіксуючи дату, місце, умови, особу від кого записував (стать, вік).

Рукописні матеріали дозволяють простежити особливості поширення та використання фольклору серед населення Західної Бойківщини, а також вивчити фольклористичну діяльність Михайла Зубрицького, як важливий доробок його наукової спадщини.

Ключові слова: загадки, перекази, народні пісні, Бойківщина, Михайло Зубрицький, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка НАН України.

Stepan BORCHUK,
 orcid.org/0000-0001-7494-7369
 Doctor of Historical Sciences,
 Professor at the Department of World History
 Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
 (Ivano-Frankivsk, Ukraine) stepan.borchuk@pnu.edu.ua

Volodymyr VELYKOCHYY,
 orcid.org/0000-0002-6926-1474
 Doctor of Historical Sciences, Professor,
 Dean of the Faculty of Tourism
 Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
 (Ivano-Frankivsk, Ukraine) volodymyr.velykochyy@pnu.edu.ua

Petro KOSTYUCHOK,
 orcid.org/0000-0001-8719-8723
 Candidate of Historical Sciences,
 Associate Professor at the Department of Ethnology and Archaeology
 Vasyl Stefanyk Precarpathian National University
 (Ivano-Frankivsk, Ukraine) petro.kostyuchok@pnu.edu.ua

FOLKLORE ACTIVITIES OF MYKHAIL ZUBRYTSKY

The article analyzes the folkloristic activity of the priest, famous researcher, ethnographer, publicist Mykhailo Zubrytskyi. The research materials of M. Zubrytsky, which are stored in the M. T. Rylskyi Institute of Art History, Folklore and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine and the Institute of Literature named after T. G. Shevchenko, National Academy of Sciences of Ukraine. It is noted that most of the ethnologist's manuscripts have a folkloristic character, as they were recordings of various genres of songs, proverbs, riddles, and tales. The main groups of folklore materials are identified, their genre features are highlighted. Among the songs collected by Mykhailo Zubrytskyi, there are folk, family, children's, humorous, state and historical songs.

The researcher recorded observations regarding the use of folk beliefs, superstitions, and fortune-telling among the population of Western Boykivshchyna. In particular, these are beliefs about various economic activities, prohibitions related to farming. Boyki's proverbs, documented by the priest, related to various life situations. The folklore materials collected by M. Zubrytskyi reveal the worldview, calendar and family rituals of the fights.

The methods of the researcher's collection work have been clarified. During the interviews, M. Zubrytskyi carried out detailed passporting, recording the date, place, conditions, the person from whom he recorded (gender, age).

Handwritten materials allow us to trace the peculiarities of the spread and use of folklore among the population of Western Boykivshchyna, as well as to study the folkloristic activity of Mykhailo Zubrytskyi as an important development of his scientific heritage.

Key words: riddles, tales, folk songs, Boykivshchyna, Mykhailo Zubrytskyi, M. T. Rylsky Institute of Art History, Folklore and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine, Taras Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine.

Постановка проблеми. Фольклористична діяльність священика, етнографа, публіциста Михайла Зубрицького (1856–1919) є не менш ефективною та результативною, аніж його занятість у інших сферах. Результати його народознавчої діяльності використовують сучасні вітчизняні етнологи, етнографи та фольклористи для детального вивчення духовної та матеріальної культури населення Західної Бойківщини. Значний масив даних матеріалів розміщений у фондах Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України та Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка НАН України (далі – ІМФЕ та ІЛ).

Аналіз досліджень. Якщо постать Михайла Зубрицького є добре вивченою та осмисленою в українській етнологічній науці, то про його фольклористичні напрацювання розміщені у фондах ІМФЕ та ІЛ є окремі згадки у працях вітчизняних дослідників. Так, львівська дослідниця Г. Сокіл у статті «Із доробку Михайла Зубрицького-фольклориста» (Сокіл, 2008), детально проаналізувала опубліковані раніше фольклористичні матеріали, зокрема колядки, приказки, оповідання та прислів'я. Частково до статті вона залучила архівні матеріали ІМФЕ, зокрема пісню «Кониць, нивойці, кониць». Фольклорні матеріали опубліковані у третьому

томі «Михайло Зубрицький. Зібрані твори і матеріали» (Зубрицький, 2019).

Мета статті – висвітлення та аналіз фольклористичних матеріалів, зібраних М. Зубрицьким, які зберігаються у фондах відділу рукописів ІМФЕ та відділу рукописних фондів і текстології ІЛ.

Виклад основного матеріалу. Широко спектрові народознавчі дослідження у рамках діяльності НТШ та відповідно Етнографічної комісії наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. започаткували науковий етап вивчення українознавчої спадщини. Участь у ньому брали як фахові вчені, так і велика кількість місцевих дослідників-аматорів. Серед них чільне місце займає публіцистичний та архівований доробок отця Михайло Зубрицький. Як один із найвідоміших бойкознавців того часу, він є автором великої кількості записаних фольклорних матеріалів, зібраних серед місцевого населення Західної Бойківщини. Будучи священником і плідно працюючи в власній парафії в напрямі українського суспільно-політичного і громадсько-культурного усвідомлення парафіян, отець М. Зубрицький багато часу присвятив збору і обробці матеріалів. Михайло Зубрицький є автором великої кількості записаних фольклорних матеріалів, зібраних серед місцевого населення Західної Бойківщини. З розповідей людей він занотував матеріали фольклористичного змісту: народні перекази, приповідки, загадки, пісні. Вони розташовані у фондах 28 (Гнатюк В. М.) та 29 (НТШ у Львові) відділу рукописів ІМФЕ та фонді 3 (Франко І. Я.) відділу рукописних матеріалів і текстології ІЛ.

Найбільшу кількість зафіксованого фольклорного матеріалу М. Зубрицьким, який розміщено у фондах ІМФЕ та ІЛ, є у вигляді пісень різного змісту та жанру. Здебільшого це обжинкові, родинно-побутові, дитячі, жартівливі, станові та історичні пісні.

Першою групою пісень є обжинкові, їх виконують під час жнив та обжинків. У них висвітлюються нотки, оптимізму, бадьорості пов'язаних із успішним завершенням жнив. Зокрема, це пісні «Чудовалися ліси», «Ой місяцю-крижованцю», «Вийся, віночко, гладко», «Дожали-сьме зарана».

Наступною групою народних пісень записаних дослідником є родинно-побутові пісні. Ці пісні супроводжують людину все життя і охоплює весь життєвий цикл людини. Так, у Ф. 3 (Франко І.) відділу рукописних матеріалів та текстології ІЛ розміщені наступні пісні даного змісту: «Зажурився штиглик, думочку думає...», «Повіджмати, що чувати» (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4110), а також у Ф. 29 (Етнографічна комісія НТШ у Львові) відділу

рукописів ІМФЕ «Явір, явір, яворець», «Сорока, сорока, воробець», «Теперішні плюмати живуть дуже гайно», «Ой пішли дві куми, тай си говорили», «Сів я, орав я, до купив складав я», «Про правду й неправду», «Та пристигло яре жито та попід коліскою» (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 187). а також у Ф. 28 (Гнатюк В.) «Ой Івасю, ме мерденько, переночуй мене», та «Сів я, орав я» (ІМФЕ. Ф. 28. Оп. 28-3. Спр. 67).

Народознавець також зафіксував дитячі пісні. Їх співали для заспокоєння дітей, розваг а також щоб налякати. Так, у Ф. 29 (Етнографічна комісія НТШ у Львові) відділу рукописів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України розміщені рукописи таких пісень як, «Цебрику, цебрику, полуцебрику», «Гладись ся дитину по лиці і бесідуєть:» та «Кицю бура, де ти була» (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 187). Особливу вагу слід звернути на запис пісні «Сирітка». На нашу думку, її можна віднести і до родинно-побутових так і до дитячих:

Зашуміли луги, забриніли ріки,
Помер й отиць, мати, сиротам на віки.
А в неділю рано почало свитати,
Пішла сирітка глядати.
Ой стрітили йіні дався ангелове, божийи чове сну,
Ой стали вни ййіся питати:
«Чого ж ти сирітко по сьвітї блукаеш?»
– «Ой ходжу я, ходжу, по сьвітї блукаю,
По сьвітї блукаю, мамунці глядаю,
Вже три рочейки, як йї не видаю!» (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 4059).

Окрему групу пісень представляють собою жартівливі пісні. Вони мають розважальний характер, основною функцією цих пісень є розваги та веселощі, зокрема, пісня «А пас ти кози? Пас»:

А пас ти кози? Пас.
А були морози, Були,
А брав вовк кози?
Брав,
А як коза мекотала?
Ме-е-е, ме-е-е, не бери мене,
Возьми пастуха, бо я ще суха (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 187).

М. Зубрицький записав історичні пісні, які розповідають про військові походи, службу в армії. Пісня «З відкись Ясю? – з за Дунаю» записана дослідником у Мшанці 13.12.1894 р. від Теклі Боберської:

З відкись Ясю? – з за Дунаю –
Що там чути в твоім краю?
Нич не чути, хоба война
Вся країна неспокойна
Стоят Ляхи на три шляхи

Гранатири на чотири

А Москалі гору вкрали... (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 187).

Пісня з «Стойить явір на водою» записана сином М. Зубрицького Петром у 1907 р. від Настуні Дилин у Мшанці:

Не журися жовнирику,
Бо щес молодейкий.
Як мені си не хилити?
Само серце ниє!
Судит пани, судит пани
Судит каштани
Присудили жовнірови

Нелідні кайдани (ІМФЕ. Ф. 29. Оп. 29-3. Спр. 187).

Записані М. Зубрицьким станові пісні про наймитів описують умови панщини, становище селян. У 1891 р. в Бистрім Старосамбірського повіту він записав «Пісню про наймита» від діда-жебрака Дмитра Бабця:

Як вивезли панщизночку на високу гору,
Поховали панщизну а в шкланую труну,
Поховала панщизночку на вік вікав аміні,
Же бися тогда до нас вернула, коли до нас камінь (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4138).

Також станові пісні розміщені у Ф. 28 (Гнатюк В.) у відділі рукописів ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, зокрема, «Пісня про Наймита»:

Ой зацвила калинонька коло перелазу,
Добре чому наймитови в господарку зразу,
Добре чому неймитові через дві неділки,
Дають їсти кольники і горілки пити,
Буде тобі наймицько, потім тяжко жити (ІМФЕ. Ф. 28. Оп. 28-3. Спр. 67).

У 1881 р. у с. Кіндратові під час жнив М. Зубрицький записав дві пісні від Касі Гавриляк (ІЛ. Ф. 108. Спр. 133). Ці пісні «Ой у льські при дорозі зацвила калина» та «Цілий тиждень Грибенюник ані йів, ані пив» поєднують риси історичного жанру та родинно-побутового змісту.

Велику кількість фольклорних матеріалів народознавець зафіксував у вигляді переказів від людей різного віку та статі. Як відомо перекази містять у собі розповідь людей, здебільшого очевидців або учасників тих чи інших подій. На відміну від легенди, перекази є більш достовірним та документально змістовним. Рукописи розміщені у фонді 29 Етнографічна комісія НТШ у Львові відділу рукописів ІМФЕ НАН України а також у фонді 3 Франко І. відділу рукописних фондів та текстології ІЛ НАН України. Більшість цих переказів родинного або релігійного змісту, а також із згадками про євреїв або ромів і різного змісту і жанру.

М. Зубрицький зафіксував цікаві спостереження щодо використання народних вірувань та забобон, ворожіння, які широко використовувались серед населення Західної Бойківщини. Зокрема, це вірування про різноманітні господарські заняття, заборони пов'язані із веденням господарства: «Як ластівка перелетит корові по межи ноги, що може тогди трафити ся, як заносити ся на дощ і они попри землю літают, то молоко буде черовне», а також «Склепарь в Мшанци не давав одного дня нісого з крамниці, бо у нього тигди отелілася корова, а то не годить ся в такім припадку нічого з дому давати», різноманітні вірування стосовно родинно-побутового характеру «як хто винесе за мерцьом сьміте на чужде поле, то у того не вродит ся збіже», господарського «коли возять обірнику, гній, на поле, або йдуть заорювати, не годить ся нічого з хижі давати» а також «як йдуть садити капусту, несуть з росадою вербову галузку і одну кропиву і садять разом з першою капустою», «як газда йде доорювати і увидить першого борозняка... як передні ноги довгі, то ранній хліб, як середні то середний, як задні, то пізна сійба буде видатна» (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4059).

У фонді 3 (Франко І. Я.) відділу рукописних матеріалів і текстології ІЛ розміщені записи М. Зубрицького у вигляді народних приповідок (приказок) (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4158). Приповідки відображають усну народну творчість людей у вигляді прокльонів, вітань, привітань, побажань, порівнянь. Народознавцем зафіксовано кілька збірок приповідок у селах Старосамбірського, Надвірнянського, Турківського, Чесанівського повітах.

До своїх записів М. Зубрицький проводив паспортизацію, де записував місце та від кого записував і при яких умовах. Так, більшість записів супроводжуються позначанням місця запису «Хиринки пов. Перемиський» або «Мш», однак при деяких приповідках немає вказаного місця запису «місця не знаю». Народознавець вказував обставини при яких говорили їх, а також додавав свої тлумачення тих чи інших приповідок зокрема, «так промовив газда з віслока, сянницького пов, коли в переїзді брехав пес на нею. Люди думають, що пес добрий, як мая чорне піднебине. Хто пса бере до себе, вперед дивиться на піднебіння», «до сего я дав б таке пояснення. На бороні, чи в бороні суть била, дерев'яні дручки з залізними зубами. В малій бороні є пять бил, а запрягають одну конину. Коли конина ще молода, ½ річне коша, або земля тверда, то віднимають одно било, щоби було легше. От так, би виходило, чи одно било більше, чи менше, ати кобило тягни. Порівняти пояснення в збірнику приповідок» а також

«повідала Савчина Фенна з Мшанци» (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4158).

Записані приповідки є різними за своїм змістом та зверненням. Вони є своєрідною формою та певним відображенням відносин між людьми, зокрема, сімейних («перша жона від Бога, другу люди втараскають, а третю злий дух дає») та любовних відносин («она мене до нього прикладет»), «во імя Отца і Сина, ліпша Каська, як Марина», «дівко, дівко, не стій коло бзу, не вірь хлопови, як жу», певна неприязнь до людей («Василю, Василю, за яйця тя засилу, за пущку повішу, на тобі ся потішу»), образи («витріщив очи, як баран», «ой ти необлизане теля») та окремі вислови, що пояснюють різні життєві ситуації які виникають («Святий Николай везе колачі», «хочеш мати гостину, возьми си малу дитину», «хто хоче їсти, мусить йїдти»).

На нашу думку, оригінальною приказкою є «Дитяча приповідка», яку говорив дітям отця Михайла, наймит Луць Парашак в 1892 р.:

Отче наш, пішли коти на салаш,
Украли собі грудочку,
Закопали в ямочку,
А де тота ямочка?
Розточили червачки,
А де тото червачки?
Задзьобали курчоки,
А де тоти курчоки?
Хопив їх оревець.
А де тот оревець?
Полетів за море,
Там чоловік оре.
Чи гараз ти ся чоловіче оре?
Гараз, негараз, кожих мись поре.

Пішов бим домів зашити,

Нема накого волів лишити (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4138).

Частину приповідок М. Зубрицький надіслав І. Франку і вони були опубліковані у «Галицько-руських народних приповідках», редактором яких був І. Франко.

Значний масив інформації фольклористичного характеру зібраний М. Зубрицьким є запис загадок. Записані загадки є малочисленими у порівнянні із переказами, приказками чи піснями. Серед загадок можна виокремити: астрономічні, календарно-родинні, релігійні, антропоморфні/зооморфні, господарські (ІЛ. Ф. 3. Спр. 4189).

Водночас, вартує уваги рукопис Михайла Зубрицького «Родинні записки Андрія Лемця», який розповідає те, як йому вдалося знайти цей документ серед сімейних документів селянина з Кіндратова Івана Лемця (ІЛ. Ф. 3. Спр. 3322).

Спільною рисою усіх зафіксованих матеріалів є їх чітка систематизація та паспортизація. М. Зубрицький чітко записував від кого, коли та при яких умовах дізнався ту чи іншу інформацію.

Висновки. Михайло Зубрицький здійснив записи фольклористичного матеріалу серед населення Західної Бойківщини, які розміщені у фондах Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Т. Рильського НАН України та Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Рукописні матеріали відображають поширення приповідок, пісень, загадок та інших за характером матеріалів серед населення Старосамбірського, Турківського повітів Західної Бойківщини, а також відображають важливий аспект народознавчої діяльності М. Зубрицького.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сокіл Г. Із доробку Михайла Зубрицького-фольклориста. *Народознавчі Зошити*. 2008. № 3–4. С. 397–402.
2. Зубрицький М. Зібрані твори і матеріали: у 3 т. Т. 3: Газетні публікації, етнографічні та архівні матеріали. Львів, 2019. 1023 с.
3. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України. Ф. 28. В. Гнатюк, оп. 28-3. Рукописи 17. Спр. 67. (Пісні (без мелодій та ін.) обжинкові, побутові та ін. Записано в с. Ясівці Масьовій пов. Турка (Дрогобицької обл) та ін. місцях. 1880 п.) арк. 9–10.
4. Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України. Ф. 29. Етнографічна комісія Наукового товариства ім. Шевченка у Львові. оп. 29-3. Спр. 187. (Пісні (без мелодій), розповіді, промовки. Історичні, побутові, дитячі. Записав Зубрицький М. на Дрогобиччині. 1894–1907 рр. 8 арк.
5. Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України. Ф. 3. Франко І. Спр. 4110. Зубрицький М. «Зажурився штиглик, думочку думая...». Народня пісня. Записане в с. Мшанець Старосамбірського повіту 25. XII. 1901 р. автограф. 1 арк.
6. Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України. Ф. 3. Франко І. Спр. 4138. Зубрицький Михайло. 1. «Пісня про панщину». Запис пісні в с. Бистрім Староміського повіту від Бабця Дмитра. 20.VI.1891 р. 2. «Дитяча приказка». Запис від Луця Парашака 1899. Автограф М. Зубрицького. 1 арк.
7. Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України. Ф. 108 Огоновський О. Спр. 133. Зубрицький М. Записи народних пісень. 1881. Автограф. 2 арк.
8. Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України. Ф. 3. Франко І. Спр. 3322. Зубрицький Михайло «Родинні записки Андрія Лемця». Етнографічний матеріал. Автограф. 1 арк.

9. Інститут літератури імені Т. Шевченка НАН України. Фонд 3. Франко І. Спр. 4059. Зубрицький Михайло. 1) народний переказ про убиване дітей християнських жидами на маці. 2) У Чирняковича Гриця нечистий плац, щоб закопано. 3) сирітка, та інші записи народних оповідань, пісень, загадок. Староміський повіт. 1887–1904 рр. автограф. 26 арк.

REFERENCES

1. Sokil H. (2008). Iz dorobku Mykhaila Zubrytskoho-folklorysta. [From the work of Mykhailo Zubrytskyi, a folklorist] Narodoznavchi Zoshyty. – Ethnological notebooks. № 3–4. S. 397–402. [in Ukrainian].
2. Zubrytskyi M. (2019). Zibrani tvory i materialy: u 3 t. T. 3: Hazetni publikatsii, etnografichni ta arkhivni materialy. [Collected works and materials: in 3 volumes. Volume 3: Newspaper publications, ethnographic and archival materials] Lviv. 1023 s. [in Ukrainian].
3. Instytut mystetstvoznavstva, folklorystyky ta etnologii imeni M. Rylskoho NAN Ukrainy. F. 28. V. Hnatiuk, op. 28-3. Rukopysy 17. Spr. 67. (Pisni (bez melodii ta in.) obzhynkovi, pobutovi ta in. Zapysano v s. Yasivtsi Masovii pov. Turka (Drohobytsoi obl) ta in. mistsiakh. 1880 p.) [Institute of Art History, Folklore and Ethnology named after M. Rylsky National Academy of Sciences of Ukraine. F. 28. V. Hnatiuk, op. 28-3. Manuscripts 17. Spr. 67. (Songs (without melodies, etc.) folk songs, household songs, etc. Recorded in the village of Yasivka Masyova, Turka district (Drohobyt region) and other places. 1880 p.)] ark. 9–10. [in Ukrainian].
4. Instytut mystetstvoznavstva, folklorystyky ta etnologii imeni M. Rylskoho NAN Ukrainy. F. 29. Etnografichna komisiia Naukovoho tovarystva im. Shevchenka u Lvovi. op. 29-3. Spr. 187. (Pisni (bez melodii), rozpovidi, promovky. Istorychni, pobutovi, dytiachi. Zapysav Zubrytskyi M. na Drohobychchyni. 1894–1907 rr. [Institute of Art History, Folklore and Ethnology named after M. Rylsky National Academy of Sciences of Ukraine. F. 29. Ethnographic Commission of the Scientific Society named after Shevchenko in Lviv. Op. 29-3. Spr. 187. (Songs (without melodies), stories, speeches. Historical, everyday, children's. Recorded by M. Zubrytskyi in the Drohobych region. 1894–1907.] 8 ark. [in Ukrainian].
5. Instytut literatury imeni T. Shevchenka NAN Ukrainy. F. 3. Franko I. Spr. 4110. Zubrytskyi M. “Zazhuryvsia shtyhyk, dumochku dumaia...”. Narodnia pisnia. Zapysane v s. Mshanets Starosambirskoho povitu 25. KhII. 1901 r. avtohrad. [T. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. F. 3. Franko I. Spr. 4110. Zubrytskyi M. “The pooch got sad, thinking a thought...”. Folk song. Recorded in the village Mshanets of the Starosambir District 25. XII. 1901, autograph.]. 1 ark. [in Ukrainian].
6. Instytut literatury imeni T. Shevchenka NAN Ukrainy. F. 3. Franko I. Spr. 4138. Zubrytskyi Mykhailo. 1. “Pisnia pro panschynu”. Zapys pisni v s. Bystrim Staromiskoho povitu vid Babtsia Dmytra. 20.VI.1891 r. 2. “Dytiacha prykazka”. Zapys vid Lutsia Parashchaka 1899. Avtohrad M. Zubrytskoho. [T. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. F. 3. Franko I. Spr. 4138. Mykhailo Zubrytskyi. 1. “Song about the lordship”. Recording of a song in the village Bystrym of the Staromisky district from Dmytro Babets. 20.VI.1891. 2. “Children’s saying.” Record from Luc Parashchak 1899. Autograph of M. Zubrytskyi]. 1 ark. [in Ukrainian].
7. Instytut literatury imeni T. Shevchenka NAN Ukrainy. F. 108 Ohonovskyi O. Spr. 133. Zubrytskyi M. Zapysy narodnykh pisen. 1881. Avtohrad. [T. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. F. 108 Ogonovsky O. Spr. 133. Zubrytskyi M. Records of folk songs. 1881. Autograph.]. 2 ark. [in Ukrainian].
8. Instytut literatury imeni T. Shevchenka NAN Ukrainy. F. 3. Franko I. Spr. 3322. Zubrytskyi Mykhailo “Rodynni zapysky Andriia Lemtsia”. Etnografichniy material. Avtohrad. [T. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. F. 3. Franko I. Spr. 3322. Mykhailo Zubrytskyi “Family notes of Andrii Lemets”. Ethnographic material. Autograph.]. 1 ark. [in Ukrainian].
9. Instytut literatury imeni T. Shevchenka NAN Ukrainy. Fond 3. Franko I. Spr. 4059. Zubrytskyi Mykhailo. 1) narodnyi perekaz pro ubyvannia ditei khrystyianskykh zhydamy na matsi. 2) U Chyrniakovycha Hrytsia nechystyi plats, shchob zakopano. 3) syritka, ta inshi zapysy narodnykh opovidan, pisen, zahadok. Staromiskyi povit. 1887–1904 rr. avtohrad. [9. T. Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine. Fund 3. Franko I. Spr. 4059. Mykhailo Zubrytskyi. 1) a folk tale about the killing of Christian children by Jewish mothers. 2) Chirnyakovich Hryts has an unclean square to be buried. 3) an orphan, and other records of folk tales, songs, riddles. Old Town District. 1887–1904 autograph.]. 26 ark. [in Ukrainian].